

Бал араларының ауруларын алдын алу, емдеу және бал аралары қауымының зиянкестерімен күресу жөніндегі ветеринариялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру Ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2004 жылғы 23 қыркүйектегі N 514 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2004 жылғы 19 қазанда тіркелді. Тіркеу N 3159. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2012 жылғы 17 қаңтардағы № 10-1/18 бұйрығымен

Ескерту. Бұйрықтың күші жойылды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2012.01.17 № 10-1/18 (қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының "Ветеринария туралы" Заңының 8 бабының б) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспеге өзгерту енгізілді - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған бал араларының ауруларын алдын алу, емдеу және бал аралары қауымының зиянкестерімен күресу жөніндегі ветеринариялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру Ережесі бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Агроөнеркәсіптік кешендегі мемлекеттік инспекция комитеті Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің облыстық және Астана, Алматы қалаларының аумақтық инспекцияларымен бірігіп, заңнамада белгіленген тәртіппен осы бұйрықтан шығатын қажетті шараларды қабылдасын.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

3. Осы бұйрықтың орындалуына бақылау жасау ветеринария Департаментіне жүктелсін (А.Ә. Қожамұратов).

4. Осы бұйрық Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеу өткізілген күннен бастап күшіне енеді, ресми жарияланған уақыттан бастап күшіне енгізіледі.

Министр

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Ауыл шаруашылығы министрінің
"Бал араларының ауруларын алдын

алу, емдеу және бал аралары
қауымының зиянкестерімен күресу
жөніндегі ветеринариялық
іс-шараларды ұйымдастыру және
жүзеге асыру Ережесін бекіту
т у р а л ы "
23 қыркүйек 2004 жылғы
N 514 бұйрығымен бекітілген

Бал араларының ауруларын алдын алу, емдеу және бал аралары қауымының зиянкестерімен күресу жөніндегі ветеринариялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру Ережесі

Ескерту. бүкіл мәтін бойынша «ветеринариялық инспекторына», «ветеринариялық инспекторы», «ветеринариялық инспекторларына», «ветеринариялық инспекторының» деген сөздер «ветеринариялық-санитариялық инспекторына», «ветеринариялық-санитариялық инспекторы», «ветеринариялық-санитариялық инспекторларына», «ветеринариялық-санитариялық инспекторының» деген сөздермен ауыстырылды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

Осы Ереже Қазақстан Республикасы "Ветеринария туралы" Заңының 26 бабына сәйкес жеке және заңды тұлғаларға орындалу үшін міндетті бал араларының ауруларын алдын алу, емдеу және бал аралары қауымының зиянкестерімен күресу жөніндегі ветеринариялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру (бұдан әрі - Ереже) жүргізудің тәртібін анықтайды.

1. Бал араларының ауруларын алдын алу және бал ара қауымының зиянкестерімен күрес шаралары

1. Жеке және заңды тұлғалар омарталарды адамдардың қауіпсіздігі қамтамасыз етілетін орындарға орналастырады.

2. Көшпелі омарталар бал жинау кездерінде бір бірлерінен бір жарым километр және тұрақты омарталардан 3 километрден кем емес қашықтықта орналастырылады. Тұрақты және көшпелі омарталарды ертеректе орналасқан бал жинау көздері омарталардың бал араларының ұшу жолдарына орналастыруға р ұ қ с а т е т і л м е й д і .

Ескерту. 2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

3. Омарталарды құрғақ, күн сәулесімен жарықтанған, желден қорғалған, тас және темір жолдарына, ағаш кесуші орынға, жоғары кернеулі электр беру жолына 500 метр жақын емес және кондитерлік, химия өндірісінің кәсіпорындарынан, аэродромдардан, әскери алқаптардан, радиолокациялық, радио-телетаратушы бекеттерден және басқа кішітолқынды сәулелі көздерден 5 километр қашықтықта орналастырады.

4. Тұрақты омартаның аумағы шарбақпен қоршалады. Бал арасының ұялары астына қоятын құралмен жерден 30 сантиметр төмен емес және бір бірлерінен 3-3,5 метр және қатарларының аралығы 10 метр қашықтықта орналастырылады. Бал ара ұясының кіріп-шығатын тесіктерінің алдына көлемінің мөлшері 0,5 x 0,5 алаңшалар жасалады. Осы алаңшалардағы аралардың мәйіттері және қоқыстары жиналып өртелінеді.

5. Бал аралары әртүрлі түске боялған (көк, ақ, сары) түзетілген ара ұяларында ұсталынады. Әрбір омартада резервтегі бал ара ұялары және мөлшері бал ара қауымының жалпы санының 10-15 пайыз (ары қарай - %) құрайтын бал салатын кәрездік рамкалары болады.

6. Омарталардың ветеринариялық-санитариялық жағдайын ұстап тұру үшін бұларға омарталық үйшіктерді (көшпенді дүңгіршіктер) орналастырады, жеке гигиенаның және дезинфекциялау (сутегі тотығы және басқалары) заттарымен және құралдарымен қамтамасыз етіледі, дезинфекциялаушы алаңшалар, жабық шұңқырлар (қолданылған суға арналған), омарташыға арналған жуыну ғимараты жабдықталады.

7. Стационарлық омарталардың аумағында бал салатын бос кәрездерді сақтайтын, және де балы және гүл тозаңы бар кәрездерді, ыдыстарды, омарташылық құралдарын, дезинфекциялаушы заттарды сақтауға арналған ғимарат болуы қажет.

8. Қысы суық созылмалы жерлерде омарталарда қыстайтын - құрғақ тоңдырмайтын, ауаны енгізіп-шығарушы және 0,5-4 цельси градусы бойынша (ары қарай - ° C) температураны, 75-85% қажетті ылғалдылықты ұстап тұруды қамтамасыз етуші желдеткішпен жабдықталған қыстауыш ғимарат салынады.

9. Сыртқы ауаның температурасы 12 ° C төмен емес кезде, ғимараттың ішіндегі температура 6 ° C дейін тұрақты көтерілгенде немесе бал аралары төменгі температурадан мазасызданған кезде бал аралары қауымын қыстауыштан алып шығады.

10. Бал ара ұясының кіріп-шығатын тесігін мәйіттен және қоқыстан тазартады, қажет жағдайда жылытушы материалды және басқаларын құрғақ, таза, дезинфекцияланған түрлеріне ауыстырады.

11. Бал ара қауымына тұрақты қарау жүргізеді және азықтардың бар болуын тексеріп отырады. Азық жетіспеген жағдайда жоғарыдан рамкаларға аралардың клубының үстіне "себілген бал" немесе қант бал қамыры-кандиді орналастырады, азық оттығына жылы (30 ° C) қант сиропын 1:2 қатынасында немесе кенептің астына бал толтырылған рамка қойылады.

12. Ауа райының тұрақты жылы кезінде (12 ° C төмен емес) бал ара қауымына (көктемгі тексеріс) мұқият қарау жүргізіледі, олардың ұялардағы күштерін, ұрық-құрттардың бар болуын және санын анықтайды. Зеңмен көгеріп кеткен және бал араларының нәжісі жағылған бос рамкалар алынып тасталынады. Бұндай кезде рамкалар ұрық-құрттарымен және азығымен тазартылады. Бал араларының қауымы таза дезинфекцияланған бал ара ұяларына ауыстырылып отырғызылады. Аурудың белгілері жоқ әлсіз қауымдарды біріктіреді, ұяларды қысқартады.

13. Дені сау әлсіз бал ара қауымдарын, аурудың анық белгілері бар ауру бал араларымен қосуға рұқсат етілмейді. Мұндай бал ара қауымының кәрездерін ұрық-құрттарымен, азығымен, дені сау қауымдарға қолдануға болмайды. Омартада қалған ауру бал ара қауымына емдеу жүргізіледі.

14. Омартаға таза және тұздалған сумен толтырылған суарғыш қондырылады (ас тұзының 0,01 %-тік ерітіндісі).

15. Арнайы алаңда механикалық тазарту және омарташылық жабдықтарға, құралдарға және азықтан тазартылған, қолдануға жарамды кәрездерге дезинфекция жүргізіледі. Дезинфекцияланған құрал заттар тиісті бөлмелерде сақталынады. Жарамсыздыққа шығарылған кәрездер балауызға тұщытылады.

16. Тұрақты жылы ауа райы кезінде, ұя ашық-қоңыр кәрездермен кеңейтіледі, тозаң және шырын алып келу кезінде бал ара ұясында кәрездерді тұрғызу үшін балауызды күштірек қолданады. Омартада жыл сайын кәрездердің 30 % кем емес қоры жаңартылады. Жыл сайын 50 % кем емес аналықтарды ауыстыру жүргізіледі.

17. Бал араларының ұрлығына, үйірленуіне және көп болып бір жерге жиналып үйірленуге жол берілмеуге бағытталған шаралар жүргізіледі.

18. Қыстауышты өз уақытысында дайындауды жүргізеді. Бөлмелерді кептіріп, қабырғаларын және төбесін әкпен ақтайды, еденін мұқият жуады.

19. Кәрездерден балдарды сорғытып алғаннан кейін, оларды ертеректе шығарып алынған бал ара ұяларына кептіру үшін орналастырады.

20. Негізгі бал жинаудан кейін бал ара қауымына тексеру жүргізіледі, сұрыптау, қысқы мерзімге ара қауымдарын біріктіру және күштерін белсенді түрде өсіру жатқызылады. Қыркүйек айында бал ара қауымдарында 20000-нан кем емес бал аралары бар (6-8 бал ара ұялары).

Ескерту. 20-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

21. Жабысқақ және кристалданушы балды толығымен сапасы жақсы балмен немесе қант шырынымен алмастырады.

22. Азықтың сақтаулы қорлары тамызда-қыркүйектің басында қант шырынымен (5-6 килограмм қанттан көп емес) толықтырылады. Республиканың орталық және солтүстік өңірлерінде азықтың сақтаулы қоры бал араларының бір қауымына 28-30 килограмм құрайды, ал қалған өңірлерде - 18-25 килограмм кем емес, гүл тозаңы (перги) - 2 килограмм (толығымен толтырылған екі кәрездер). Қант шырынын жалпы ас оттығынан азықтандыруға болмайды.

23. Қысқы уақытта ұяларды жинауды азықтың сақталатын қорымен толықтырғаннан кейін және тұқым-құрттардың негізгі бөлігі шығарылғаннан соң жүргізіледі. Бала ара ұясынан тұқым-құрттардан босаған кәрездерді шығарып тастайды (1,5 кг кем). Ұяның ішіне кәрездерді дұрыс орналастырады, оның көлемі бал ара қауымының күшіне сәйкес келуі қажет.

24. Салқын түскен кезде барлық бал ара қауымдарын тексеру қажет және кәрездердегі бал аралардың клубының орналасуын анықтайды, қажет жағдайларда кәрездерді орын ауыстырып қояды. Тұрақты суық және құрғақ ауа райы басталысымен, бал ара ұяларын қыстауышқа енгізеді, бал ара ұяларының төбесін алып тастайды, кіріп-шығатын тесіктерді торлайды.

25. Бал ара ұяларын, омарташылық құралдарды, бал айдаудың арнайы киімдерін, бал ыдыстарын және басқа омарталық заттарды бір омартадан келесі омартаға алдын ала дезинфекция жүргізбей жіберуге болмайды.

26. Қолайлылығын растайтын құжаттардың негізінде, жұқпалы аурулардан қолайлы омарта шаруашылықтарынан алынған дені сау бал ара қауымдарымен омарталарды толтырады.

27. Бал араларының пакеттері және шетелдік аналықтары таңдап алынады, құрамы жасалады және ТМД-на қатысушы-мемлекеттердің ветеринария саласында ынтымақтасуға арналған 2000 жылғы 6 сәуірдегі Ашхабад қаласында өткен Үкіметаралық кеңесінің отырысында бекітілген, ТМД-да бал өндіруші бал араларын, араларды, люцерналық бал ара-листорездерді, бал ара балын және омарташылық өнімдерді импорттау кезінде, күші бар ветеринариялық-санитариялық талаптарды жетекшілік ете отырып жолдап жібереді.

28. Тасымалдап әкелінген бал араларды, шыққан тегі белгісіз ара үйірлерін, басқа омарталардан 5 километр жақын емес қашықтықта, изоляцияланған омартаға орналастырады және қамтамасыз етуші ветеринариялық маманның бақылауында 30 тәулік бойы карантинде ұстайды, осы уақыттан кейін жұқпалы аурулардың қоздырғыштарының бар немесе жоқ болуына зерттеу жүргізіледі.

Ескерту. 29-тармақ алынып тасталды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

30. Бал аралық қауымдарда, пакеттерді, аналықтарды өткізу ветеринариялық-санитариялық инспектор тексеріп қарағаннан кейін жүзеге асырылады. Әр омартаға «Баларасы шаруашылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2003 жылғы 27 мамырдағы № 297 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу Тізілімінде № 2374 болып тіркелген) нысан бойынша ветеринариялық паспорт жүргізіледі.

Ескерту. 30-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.

2. Бал ара ауруларын емдеу және жою шаралары

31. Бал ара қауымының аурулары немесе өлімі туралы қоғамдық және жеке омарталардың омарташылары тиісті аумақтың ветеринариялық-санитариялық инспекторларына тез арада хабарлайды.

32. Тиісті аумақтың ветеринариялық-санитариялық инспекторы барлық бал ара қауымдарына қарау жүргізуді, ауруларды анықтауды және аурудың себептерін табуды, аурудың көзін анықтауды, таралу жолдарын, індеттің (инвазияның) таралу дәрежесін анықтауды ұйымдастырады және осы Ережеде қарастырылған қажетті шараларды қабылдайды. Аурудың диагнозын түпкілікті анықтау үшін, патологиялық материалдарды таңдап алып, ветеринариялық зертханаға зерттеуге жолдап жібереді.

33. Жұқпалы ауру немесе улану анықталған жағдайда тиісті аумақтың ветеринариялық-санитариялық инспекторы келесі шараларды жүргізеді:

1) жұқпалы аурудың немесе уланудың пайда болғаны туралы ауданның (қаланың) бас мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық инспекторына хабарлайды және оның келгеніне дейін бал араларын, аналықтарды, омарташылық өнімдерін және бал араларына күтім жасауға қолданатын заттарды шығарып тартуға-сатуға тиым салынады;

2) осы аумақта орналасқан барлық омарталардың иелеріне, және көрші аудандардың (қалалардың) бас мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық инспекторларына хабарландыру жібереді;

3) осы омарталарға, бал араларына, аналықтарға, омарташылық өнімдеріне және бал араларына күтім жасауға қолданатын заттарға ветеринариялық-санитариялық тексеру жүргізуді ұйымдастырады.

34. Бал араларының аса қауіпті аурулары анықталған жағдайда (америкалық шіріме, еуропалық шіріме, залалды тұқым-құрт), тиісті аумақтың бас мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық инспекторының ұсынысы бойынша жергілікті атқару мекемесінің шешімімен карантин қойылады.

35. Бал араларының жұқпалы індеттері анықталған жағдайда (гафниоз, варроатоз, аскофероз), тиісті аумақтың бас мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық инспекторының ұсынысы бойынша жергілікті атқару мекемесінің шешімімен шегеру іс-шаралары қойылады.

36. Карантин немесе шектеу іс-шаралары қолайсыз омарталарға қойылғанда жеке және заңды тұлғалар мынадай ветеринариялық-санитариялық іс-шаралар жүргізеді:

1) қолдануға жарамсыз омарталарды қажетсіз деп тауып, оларды балауызға өңдейді;

2) қолданыстағы 2-3 жыл болған жарамды сотка-ұяларды, кептіргіш дүкендерді залалсыздандырады (зарарсыздандырады);

3) аралардың көшіп-қонатын орындарын, улье-жәшіктерін, рамкаларын, құрал-саймандарды, арнайы жұмыс киімдерін дезинфекциялайды;

4) омартада аралардың үйірлерін, мықты ұяларды ұстау шараларын қолданады;

5) омартада араларды бір жерден, бір ыдыстан тамақтануға, сироп ішуге және бал алғаннан кейін кәсектерінің қатар орналасуына болмайды; әлсіз аналығы жоқ ұяларды, семьяларды өсіруге жол бермейді;

6) аурудан босағаннан кейін, аралардың көшіп-қонатын орындарын, улье-жәшіктерін, рамка, сотка-ұяларды, құрал-саймандарды, арнайы жұмыс киімдерін және басқа қонатын құралдарды дезинфекциялайды.

37. Ауру ара қауымдастықтарына емдік ветеринариялық препараттар тиісті нұсқауға сәйкес беріледі (қолданылады).

38. Барлық кешенді ветеринариялық санитариялық іс шаралар атқарылғаннан кейін, аудандық, қалалық бас мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық инспекторының ұсынысы бойынша, жергілікті атқарушы органның арнайы шаруашылықты, пасекті аурудан таза деп танып, қолайлы деп шығарады. Осы шешімі шаруашылықты таза, қолайлы деп тануға негіз болады. Карантиндік шектеуді алу және қою жөнінде шешім, ветеринариялық паспортта атап көрсетіледі.

3. Бал арасының кейбір ауруларының іс шаралары

39. Америкалық шіріме - араның балапан құрттарының есейіп, қуыршақалды сатысынан қуыршақ сатысына ауысатын кезінде әлсіреп, жаппай қырылуымен

сипатталатын бал арасы ұясының жұқпалы ауруы. Балау диагнозы клиникалық белгілері, атап айтқанда жабық ұяшалардың беткі қабатының ала-құла болып, созылған шіріген массаның болуы, шіріген балапан құрттардың ағаш желіміне тән жағымсыз иісі ауруға алдын ала диагноз қоюға мүмкіндік береді. Түпкілікті тұжырым жасау үшін зертханалық тексеруге кәрездің өлген ұрық бар телімдерін жібереді. Ауруды еуропалық шірімеден ажырату қажет.

40. Ауру шыққан жағдайда омартаға, айналасы 5-7 километр алқапты қоса қолайсыз деп тауып, карантин қойылады. Осы Ереженің 33, 34, 35, 36 және 37 тармақтарында көрсетілгеніндей іс шаралар жүргізіледі. Бұдан басқа, өлекселері бар сотыларды ауру қауымдастықтан алып тастайды және балауызға өңдейді; балауыздың қалғанын өртейді. Араларды ауру қауымдастықтан ұяларға сыпырады (бұның алдында ұяларды түтінмен өңдейді) және 1-2 сөткеге қыстаққа орналастырады. Ауру қауымдастықтың араларын парақ қағазға сілкіді және түскені бойынша түтінмен дезинфекцияланған таза сотыларға жөнелтеді немесе балауызы бар рамкаларға. Қағазды бұдан кейін өртейді. Аурудың нақты белгілері жоқ аралардың тұқымдарын арнайы инкубатор-қауымдастықтарда өсіреді. Бұндай қауымдастықтардың ұшатын ұяларын майда торлармен жабады, аналықтарды сау аналықтармен ауыстырады, араларды сумен және ем сироптарымен қамтамасыз етеді. 10-18 күннен кейін жас араларды жаңа ұяларға қайтадан қондырады.

41. Омартада барлық ара семьяларын емдеу кезінде микроорганизмдердің штаммаларының сезімталдық ерекшеліктеріне қарай антибиотиктер мен сульфаниламид препараттарын тиісті нұсқауларға сәйкес қолданады.

42. Омартаны, оның құрама бөліктерін, көзгенектерін тазалап, дәнекерлейтін шамның жалынымен немесе дезинфектанттармен зарарсыздандырады.

43. Омартаның аурудан қолайсыз ара семьяларынан алынған балауызды техникалық өңдеуге жібереді. Ветеринариялық паспортта міндетті түрде атап көрсетіледі.

44. Ара балын және гүл тозаңдарын тек қана азық үшін қолдануға болады.

45. Еуропалық шіріме, ашық өсін шірімесі 4-7 күндік балапан құрттардың жаппай қырылуымен сипатталатын бал арасы ұясының жұқпалы ауруы. Ауру көктемнің соңы немесе жаздың басында байқалып, ашық тұқым өсіні бүкіл маусымды қамтуы мүмкін. Аурудың шығуына ара ұясының суыққа ұрынуы және тамақтандырудың жетімсіздігінен болады. Ауру шыққан ұяда кәрезді тексергенде зақымданған балапан құрттардың түсі сарғыш келеді. Олар ұяшықтың түбінде, қабырғасында немесе аузында жатуы мүмкін. Бара-бара өлген балапан құрттар қоңыр түсті шіріген немесе ашыған созылмайтын массаға айналады.

46. Балау диагнозы аурудың өзіне тән клиникалық белгілері арқылы, эпизоотиялық жағдайды ескере отырып, патологиялық материалдарды бактериологиялық тексергендегі қорытындысына байланысты қойылады. Ауруды америкалық шірімеден және қосалқы шірімеден ажырату қажет.

47. Жағындыны микроскоппен тексергенде *M. pluton* табылады, сонымен қатар басқа да қосалқы микробтар кездеседі. Бактериологиялық тексеру диагнозды түпкілікті анықтайды. Анықталған соң карантин қойылады. Осы Ереженің 33, 34, 35, 36 және 37 тармақтарында көрсетілгеніндей іс шаралар жүргізіледі. Барлық ара ұяларын мұқият тексеріп, ауруға шалдыққан ұяларды жаңа немесе зарарсыздандырылған үйшікке көшіреді. Омартада санитариялық реттілікті қатаң сақтап, құрал саймандарды таза ұстап, зарарсыздандырады. Омартаны жұқпалы аурулардан сау ара ұяларымен ғана толықтыруға болады.

48. Емдеу және зарарсыздандыру жұмыстары америкалық шірімеден көрсетілгеніндей, осы Ереженің 41 және 42 тармақтарына сәйкес жүргізіледі. Омартада санитариялық реттілікті қатаң сақтап, құрал саймандарды таза ұстап, зарарсыздандырады.

49. Ара балын және гүл тозаңдарын тек қана азық үшін қолдануға болады.

50. Омартада карантинді бір жыл өткен соң алынады, ал осы Ереженің 19 және 38 тармақтарындағы талаптарды орындағаннан кейін және ауру жойылған соң шектеу алынады.

51. Қалталанған өсін - бал арасының жетілген балапан құртының денесі сұйыққа толы қапшыққа (қалтаға) ұқсап, өліп қалатын *Raenibac larvae pulvifaciens* жұқпалы ауруы. Аурудың көзі болып ауру және өлген құрттар болып табылады. Өлексе жиырылып, басы сорайып, балапан құрттың жалпы пішіні ұшы қайқайған башмаққа ұқсайды.

52. Балау диагнозы аурудың өзіне тән клиникалық белгілері арқылы, эпизоотиялық жағдайды ескере отырып, патологиялық материалдарды бактериологиялық тексергендегі қорытындысына байланысты қойылады.

53. Бактериологиялық тексеру диагнозды түпкілікті анықтайды. Ауру анықталған соң омартаға карантин қойылады. Осы Ереженің 33, 34, 35, 36 және 37 көрсетілгеніндей іс шаралар жүргізіледі.

54. Егер ауру омартада бірінші рет тіркеліп отырса, онда ауру ұяларын барлық құрама-бөліктерімен және көзгенектерімен бірге тез арада жоюға шешім шығарылады.

55. Барлық ара ұяларын мұқият тексеріп, ауруға шалдықпаған ұяларды жаңа немесе зарарсыздандырылған үйшікке көшіреді. Омартада санитариялық реттілікті қатаң сақтап, құрал саймандарды таза ұстап, зарарсыздандырады. Омартаны жұқпалы аурулардан сау ара ұяларымен ғана толықтыруға болады.

56. Ара балын, гүл тозандарын және балауызды осы Ереженің 43 және 44 тармақтарына сәйкес қолдануға болады.

57. Бал арасының гафниозы (қылау), варроатоз, аскофероз (өсіннің) әктенуі - аурулар негізінен қыстың аяғында және көктемде, ал жазда күн суытып, жауынды болғанда байқалады, аралардың күтімі мен азықтандыру нашарлағанда, орналасқан жері суық болғанда, ылғалдылығы артқанда жаппай қырылуға соқтыратын жұқпалы аурулар. Көктемде ұша бастағанда аралар иісі жағымсыз, жабысқақ, сұйылған, шамадан тыс көп мөлшерде бозғылт-қоңыр түсті нәжіс шығарады. Көктемде ара ұяларын қысқы орнынан шығарғанда, кәрездерді ауыстырғанда, адасқан аралар арқылы, ортақ ыдыспен суарғанда ауру сау ұяның араларына жұғады. Ауырған ара ұша алмай жорғалап жүреді. Құрсақ бөлігі қампиып, іші өтеді. Тыныс ала алмай, кейде аяқтары салданады. Ауру жіті өткенде араның шығыны мол болады.

58. Балау диагнозы аурудың өзіне тән клиникалық белгілері арқылы, эпизоотиялық жағдайды ескере отырып, патологиялық материалдарды бактериологиялық тексергендегі қорытындысына байланысты қойылады. Ауруды басқа нозематоз және септицемии ауруларынан ажырата білу қажет.

59. Ауру анықталған соң аурудан қолайсыз деп тауып, омартаға шектеу қойылады. Осы Ереженің 33, 34, 35, 36 және 37 тармақтарында көрсетілгеніндей шектеуге сәйкес іс шаралар жүргізіледі.

60. Ауру ара семьяларына левомицитин, неомицин және эритромицин араласқан дәрілік азықтар тиісті нұсқауға сәйкес беріледі (қолданылады).

61. Омартада барлық ара семьяларын емдеу кезінде, патологиялық материалдармен жұмыс жасаған кезде жеке бастың гигиеналық талаптарын қатаң сақтау қажет. Жұмыстан кейін міндетті түрде бет ауызды және қолды тазалап жуған дұрыс болады.

62. Омартаны, оның құрама бөліктерін, көзгенектерін тазалап, дәнекерлейтін шамның жалынымен немесе дезинфектанттармен зарарсыздандырады.

63. Омартаның аурудан қолайсыз ара семьяларынан алынған бал және балауызды техникалық-жоғары температурада кондитер өндірісінде өндегеннен кейін қолданылады.

Ескерту. 63-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2010.07.03 N 432 Бұйрығымен.